

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Kossuth Lajos-
utca 37. szám. Ide intézendő
a lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levélzés.

Értéktelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre 8 korona.
Fél évre 4 korona.
Negyedévre 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Felelős szerkesztő: Dr. TERHES SÁMUEL.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Deák Ferencz-u.
8. sz. a. a könyvkereskedésben
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petisor tér-
fogata 12 fillér.
Többszöri hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilttér:

Egy sor 40 fillér

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

Aratás.

Sok viszontagság, sok reménység és félelem közt elérkeztünk az aratás végéhez. A gazdaember egész évi fáradságának és veritékének gyümölcséhez jut, az emberiség pedig megkapja egy egész évre való létfenntartási anyagát.

A gazda sorsa az örökös remegésben eltöltött élet, hivatása, hogy munkája által kenyeret adjon a népek millióinak.

Ebben az esztendőben még talán több volt a remegés, több volt a munka, mint máskor.

Az ember nem tudja megbecsülni a természet istenadta erőit. Kivágja a nagy erdősegeket, pénzre teszi a fát, arra pedig nem gondol, hogy az átkozott pénz nem tudja pótolni az őserdőt. Az óriási erdőpusztítás az oka annak, hogy az időjárás változékony szeszélyes, az egyik végétől a másikba csapong.

Sok viszontagság után mégis elérkeztünk az aratás végéhez. Megyénk legnagyobb részében már le van aratva a termés. A nagy táblákat kereszttek borítják.

Sok helyen már el is gépelték. A gazdaember sok viszontagság után végre hozzájutott munkája gyümölcséhez. A sok félelem, rettegés és káromkodás után — mert hát a káromkodás természetében van a gazdának — végre megkönnyebbülve lelelik fel.

Pedig ki tudja, hogy most már csakugyan hozzájutott e munkája jól megérdemelt gyümölcséhez. A legnehezebb dolog még csak most következik: a termés értékesítése. A tőzsdei árfolyam szeszélyes hullámozása több kárt tehet a gazda reménységén, mint egy pusztító jégvihar. De ezzel megint úgy van a gazdaember — legalább nálunk Magyarországon úgy van — hogy nem hagyja magát, csak az időjárástól befolyásoltatni. Ha jó az idő, akkor jó kedvű, ha rossz az idő, akkor rossz kedvű — A gazdasági élet egyéb tényezői, ezen tényezők együtthatása és hullámozása nem nagy hatással van rá. Mikor a természet behordotta a szérűbe, nagy kő esik le a szívről. Érdeklí ugyan, hogy olesón adhatja-e el a buzáját vagy drágán, de a kedvezőtlen ár-

viszonyokkal szemben is éppen úgy viselkedik, mint a rossz időjárással. Keresztbe teszi a kezét és reménykedik, hogy majd csak jobbra fordul a dolog.

Pedig nem az időjárás változékonysága a főbaja a mi mezőgazdaságunknak. Olyan nagy a természet őserije, hogy azt az ember minden mesterkedésével sem tudja tönkretenni. A mi mezőgazdaságunknak bajai közgazdaságunk fejletlenségében és függőségében gyökereznek.

Magyarország földművelő ország; az ipar és kereskedelem nálunk még olyan alacsony fokon áll, hogy közgazdasági életünk, ugyszólván, csak a földművelésben nyilvánul, de mindenesetre ebben kulminál. Az Ausztriával való közösügy bajaink között éppen ez a legnagyobb baj, hogy egy iparos és egy földművelő állam gazdasági egységben van, közös vámterületet képez. Képtelenség, hogy ilyen mezőben ellentétes érdekek közös szabályok által szabályoztassanak. Ez tehát az egyik hiba, hogy gazdasági életünk nem független, hogy egy másik ellentétes érdekű gazdasági élet által befolyásoltatik.

Ez azonban csak ideiglenes állapot, ez a gazdasági függetlenséget előbb-utóbb ki fogja vinni magának erőteljes fejlődő nemzeti életünk, mezőgazdaságunknak, illetve mezőgazdaságunknak sokkal nagyobb hátrányára szolgál közgazdasági életünk fejletlensége.

Nálunk országszerte úgy van, hogy a gazdaember, mikor évközben pénzre van szüksége vagy a vidéki pénzintézeteknek magas kamatu kölcsönét veszi igénybe, vagy pedig — ami még rosszabb — uzsorakölcsönt vesz fel. Így van ez a legtöbb gazdánál, de még a melyiknek nincs is szüksége kölcsönre, a melyik szépen be tudja osztani magának a jövedelmét az új termés értékesítéséig, még az sincs legtöbbször abban a helyzetben, hogy a termése értékesítésénél bevárja a kedvező gazdasági konjunktúrákat. Akár jó ára van a termésnek, akár rossz ára, rögtön az aratás után el kell neki adni, mert kifogyott a forgó tőkéje.

Természetesen ezek, a miket most irtam, leginkább állnak a kisebb parasztagdakra.

Ezen baj orvoslására gyógyszerül kívánkozik hitelszövetkezetek létesítése. De hiába, a mi gazdasági életünk olyan fejletlen, hogy a nyugoti nagy államokban oly nagy sikert aratott szövetkezeteknek nálunk csak az árnyoldalai érezhetők. A fogyasztási szövetkezetek az egyes falvakban nem egyebek, mint pálkamérések, a hitelszövetkezeteket pedig könnyelmű kölcsönvételekre használják fel, úgy, hogy végeredményében elmondhatjuk, hogy nálunk a szövetkezetek többet ártanak, mint használnak.

A termények értékesítésénél a kedvező gazdasági konjunktúrák kihasználására nézve egyedüli eszköznek tartom közraktárak létesítését. — Több falun, egy egész vidék letesíthetne egy ilyen közraktárt, a hova minden gazdaember gepelés után bevinné a termését. A termés ellenértékéül hitel-jegyet kapna, a mely hitel-jegy, ha a dolgot komolyan vennék, és a közraktár emelése körül egyesült erővel fáradoznának, egyenlő értékű lenne a folyó pénzzel. A közraktár részvényesei magok lennének az illető gazdák, a közraktárban elhelyezett termény értékesítésére nevez ki lehetne választani a legjobb időpontot és az esetleges nyereséget a részvényesek, vagyis magok a gazdák élveznék.

Természetesen ilyen nagyszabású dolog létesítésében nagy megfontolás, meggondolás és erős akarat szükséges, nem lehet az egész dolgot csak úgy egyszerűen felfújni, de megis azért tartottuk szükségesnek éppen most az aratás idején ezzel a kérdéssel foglalkozni, hogy ezáltal felhívjuk a mezőgazdák figyelmét erre az életrevaló eszmére.

Az országos dijnok-egyesület kongresszusa.

Magyarország dijnokai méltán igyekeznek felhívni az illetékes körök figyelmét a nehéz — mondhatni nyomorúságos — helyzetre, melyben a mai igazán küzdelmes és súlyos megélhetési viszonyok mellett lenniük kell.

Az existenzia kérdése, szomoru helyzetük megjavításának ügye és a szoros kapocs, mely a nagyszámú testületet összetartásra buzdítja, karöltve folytatandó kintartó és lelkes munkára hívja fel.

TÁRCZA.

Lefelé a dalmát partokon.

Írta: HARMATZY LORÁNT

IV.

Ragusa körül.

Ragusa környéke, — mint utolsó alkalommal is említettem — igen szép, s festői részletekben gazdag. Főleg azok, kik lelkesülni tudnak sziklás tengerparti tájak iránt, sok oly pontot találhatnak itt, mely őket bizonyára lefogja kötni. Mert a vidék sziklás mindenütt s a part meredeken emelkedik ki a tengerből, kivéve azt a két helyet, hol a gravosai és ragusai kikötőben lágy csésszel simul a vizek mellé. Eppen ezért hajó vagy csónak nem is köthet itt ki másutt, mint magukban a kikötőkben. Még Lepad félsziget is — mely egyébként teljesen fás, erdős — a tengerfelől megközelíthetetlen, oly magasan emelkedik ki a hullámokból melyek szeliden nyaldossák e szinte függőleges szikla-falat. El lehet gondolni, micsoda látvány lehet ez vihar alkalmával mikor a tenger e sok, részben vizalatti szirten megtörve, óriási dördölésekkel, tajtékozva nekivágódik a part szikláinak.

És a viharok, vagy általában véve e hullámverés itt erősebben is érezhető, mint felfelé északra, hol a sok-sok sziget részben felfogja annak erejét. Ellenben Ragusából be a tenger felé számottevőbb sziget nincs sehol. A legközelebbi nagyobb szárazföld a tengeren túl már Olaszország, mely innen persze még halvány, ködszerű körvonalaiiban sem sejtethető.

Ragusa közvetlen vidéke — éppen e sziklás természeténél fogva — nem is nagyon termékeny. A lepad erdősegeket kivéve, minden helyütt meglátszik a kulturán, hogy többé-kevésbé mesterséges. A tengerparton sok

helyütt, speciel a San Giacomo kolostor felé vezető úton a földek, kertek terasz-szerűen vannak művelve.

Ragusa városa, mint ilyen, ugyanis inkább északra, Gravosa felé terjed, délre San Giacomo irányában viszont inkább villa-telep módjára fejlődik.

Ez a sziklás partvidék okozza azután azt is, hogy Ragusának igazi fürdőhelye nincs. Készítettek ugyan ilyet, „Militär-Bade-Anstalt” a neve, s a Porta Pločén kívül San Giacomo felé vezető út mellett van, valamint a „Hotel Impérial” szintén rendezett egyet a San Lorenzo erőd s Lepad félsziget között. De mind kettő roppant kicsi s elég primitívnek látszik, jóllehet az előbbinek partja kellőképpen homokos.

Ragusa közvetlen közelében, szemben a San Giacomo kolostorral, kis sziget fekszik. Valamivel hosszabb mint másfél kilométer, s átlagos szélessége 500 méter lehet. Ez Lacroma.

A milyen sziklás, helyenként zord a szárazföld, ez annyira buja növényzetű, mintha a természet kárpótlást akart volna adni mindazért, mit onnan elvont, s ide halmozott volna össze minden pompát a növényzetben, oly pazarsággal, a mily pazar csak a természet tud lenni.

A sziget parányi kikötője Ragusából csolnokon 1/2 óra alatt közelíthető meg. Lehet mondani ez az egyetlen közlekedési módja, mert bár olykor egy egy társaság kis gőzbarkán látogatja meg. Ragusa és Lacroma között — csodálatos módon — állandó gőzhajó összeköttetés, hogy úgy mondjam, olyan víziomniusz féle nincs. Pedig kár, és ez által e sziget mit sem veszítene jelenlegi romantikájából. Mert romantikus végtelen módon.

A déli részén — hol a kikötő is van, épült a San Marco kolostor, melytől e sziget nevét is nyerte, miután Lacroma „Marco” anagrammja, állítólag még 1192-ből eredne s oroszlánszivu Richárd emeltette volna fogadalomból. Mások azonban azt vitatják, hogy 1023-ban alapított volna. Melyik verzió az igazi? Ki tudná? Tény az, hogy annak idején Ferdinánd Miksa főherczeg — a

későbbi mexikói császár — birta és halála után Rudolf volt trónörökösünkre szállt, majd pedig Mayerling után — mint Ragusában hallottam — a dominikánusoknak adott ajándékba. Ezzel szemben azonban egy leírásban úgy olvastam, hogy még ma is az uralkodóház tulajdonát képezi. Hogy mi igaz, én bizony nem tudom, őszintén szólva, nem érdeklődtem utána.

A kolostor maga semmi érdekesebb látni valót nem nyújt; azonban a park, melynek közepén fekszik, csodaszép.

A miniatűr kikötőből gondozott sétautak vezetnek kigyózva a kolostor felé. (Rendszerint a feleuton találkoznak a szolgálval, ki a szigeti belépő díjat — fejenként 1 koronát — a látogatótól beszedi.) A nyugalom, a csend lebilincselő. A kolostor előtti téren a műkertészet minden fortélyával rendezve remek szép virágágyak, ültetvények stb. vannak, egészen a tengerpart szélén végighúzódó kőfalig. A sziget belseje felé azonban a vegetáció nélkül különböző minden mesterkéltetés. Szó szoros értelmében vett őserdők diszlenek itt a legkülönbözőbb délszaki növényekből. A pálma már szinte fel sem tűnik. Arancaliák, babér-, olaj-, füge-, erika- és mirthus-fák, óriási rhododendronok, aloék láthatók a legelragadóbb összevisszaságban, ugy mint az Isten őket megteremtette, — vadon. Vezetve rajtuk keresztül sétaut is, itt-ott az ut szélén porladozó rokokó stílusú kőpadokkal, ülőkékkel s egy-két lépcsőmaradvánnyal; igazi labirintus, de elfedik egészen a levelek és a gyep.

Szóval paradicsom hely a maga őseredetiességében és itt járva, a sok tropikus növény sűrű lombsátorja alatt, egészen meg is feledkezünk arról, hogy a park mellett szinte hivalkodóan idéltlenkedik a prózai veteményes kert s egy-egy oszlop, melyen nyomtatásban olvasható, hogy mi minden van tiltva a szigeten. (Egyebek közt pl. a dohányzás!)

Lacroma szigetén egyébként van még más természeti látványosság is. A „Mare morto” pl., mely egy természetes, tágas földalatti sziklabarlang, közvetlen össze-

Folyó hó 15-én Rimaszombat városában kongresszuson fognak találkozni a dijakok, hogy alapos megbeszélés után lelkes együttléssel hozzanak határozatot helyzetük javítása érdekében. Mikor mi e találkozón szívnök melegével köszöntjük és üdvözljük a vendégeket, őszintén kívánjuk, hogy körünkben érezzék magukat jól, otthonosan, s fáradozásukat kísérje olyan siker, hogy hazánk minden — igazán nehéz és lélekölő munkát végző — dijnoka legyen az elérendő eredménnyel megelégedve!

Városunk lakosságát — mely magyaros vendéglátásáról híres — kérjük, hogy a vendégek fogadásánál és ellátásánál, legyen miként a multban, most is figyelmes, tapintatos és körültekintő.

Mikor szíves szavakkal mondunk a vendégeknek „Isten hozott“-at, reméljük, hogy az itteni fogadtatással meg lesznek elégedve s a kongresszus után is kedves emlékekkel fognak reánk gondolni.

Meghívó.

A megyei gazdasági egyesület munkatervébe vette a megye oly vidékein, melyek krumpli termelésre alkalmasak, gazdasági szeszgyárakat létesíteni.

Felkéri ez alapon mindazon földbirtokosokat, kik hajlandók lennének a szeszgyár céljaira krumplit termelni, ugyszintén azokat, kik a szeszgyártás folytán előálló moslekre igényt tartanak, hogy az érdekkör szerint, melyben birtokuk fekszik:

Feleden a községhezán augusztus 16-án (vasárnap),
Nyustyan a községhezán augusztus 23-án (vasárnap),
Zadorfalván a községhezán augusztus 30-án (vasárnap),
Pelsüczön a községhezán szeptemb. 6-án (vasárnap),
mindenütt délután 2 órákor kezdődő értekezleten, mentül számosabban megjelenni sziveskedjenek.

Egyben felkerjük a községi és körjegyző, lelkész és tanító urakat, sziveskedjenek a kisgazdak előtt a kapus növények természetesen előnyeit megmagyarázva, czélunk elérésére közrehatni.

Putnok, 1903. augusztus 3.

Lakner László,
titkár.

Dr. Gróf Serényi Béla,
elnök.

Hírek és vegyesek.

Az új pápa. X. Pius immar átvette a trónt, az elhunyt XIII. Leo örökét s a koronázás alkalmából országos zászolást tartott. Az ünnepi misét Szeleman Endre prépost-piebanos nagy segédlettel tartotta. A rom. kath. templomra, a parochiára s régi iskolaépületre, továbbá a kath. olvasóköri épületre kitűztek e napon a nemzeti színű lobogót.

A bolgár fejedelem mult héten két ízben is volt Muranyban. Erkezésekor egy éjszakát töltött ott s másnap anyjával Klementin hercegnővel együtt utazott Potiorellara, hol a fejedelmi vendégek lelkes fogadtatásban részesültek. A fejedelemmel f. hó 4-én egy Szófiából érkezett négy tagú küldöttség tisztelgett a pohorellai kastélyban. A muranyvari vadászokban nagyban várják a fejedelmet, ki a var alján elterülő erdőségeken vadászni fog.

Miniszteri elismerés és kinevezés. A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter Mihalik Dezső Coburg hercegi főügyésznek a nagyrőzei állami polgári fiú és felső kereskedelmi iskolában a gondnoksági elnökségről lemondása alkalmából hosszas odaadó és ügybuzgó működéséért elismerő köszönetét nyilvánította, s helyébe elnökké kinevezte Kubinyi Géza országgyűlési képviselőt.

Polgármesterünk katonai gyakorlaton. Dr. Kovacs László városunk polgármestere f. hó 10-én Jolsvára utazott, hogy az ottani honvéd zászlóaljnál katonai kötelezettségének, mint tartalékos hadnagy eleget tegyen. Tavolléte alatt a polgármesteri teendőket hivatalos helyettese: Kishonthy Gyula ügyész és dr. Glaufer Pal városi főjegyző látja el.

Pártgyűlés. A rimaszombati választó kerület szabadalvú partja f. hó 12-én a Három Rózsa nagytermé-

ben Molnár József elnöke alatt gyűlést tartott, melyen a debreczeni szabadalvú pártnak a lapokból általánosan ismert átiratát tárgyalták. A gyűlésen a városból s a környékről számosan jelentek meg. Molnár József lelkes szavakkal üdvözölte a szép számmal egybegyűlteket. Közölte a debreczeni választókerület szabadalvú-pártjának országosan ismert határozatát. Bejelenti, hogy Farkas Ábrahám, kerületünk szeretett képviselője irt Karlsbadból, hogy választóival együtt érez, bizik a pártban, hogy az öntudatos megnyilatkozás kellő formáját meg fogják találni. Őszintén sajnálja, hogy betegsége miatt a gyűlésen részt nem vehet. Dr. Krausz Gyula jegyző felolvasta a debreczeni átiratot, melyhez a gyűlés egyhangyú lelkesedéssel hozzájárult. Farkas Ábrahám képviselővel a határozatot közlik s következő táviratban üdvözlik:

„Farkas Ábrahám képviselő Karlsbad (Loreley).

Választókerületünk szabadalvú partja mai népes gyűlésében debreczeni határozatot elfogadta. Nagyságod iránt érzett bizalmának és változatlan ragaszkodásának egyhangyú lelkesedéssel adott kifejezést és Nagyságodat tiszteletteljesen üdvözli. Jegyzőkönyv meg.

Krausz, jegyző.

Molnár, elnök.

A gyűléshez Forgácsfaláról üdvözlő levél érkezett. A határozatot, melynek megszerkesztésére Kubinyi Aladár, Kubinyi Andor, Baksay István, Kishonthy Gyula, Farkas Zoltán, Fáy László, Cseh István, Medveczky Sándor, Boczkó Dániel és Bobok Tivadar küldettek ki: jövő számunkban közöljük.

Királyi kitüntetés. Megható ünnepély folyt le e hó 9-én Abafala községében. Vidasits Endre volt szentsimonyi rom. kath. kántortanító, ő felsége a király a tanügy terén tanusított szorgalmáért, koronás arany érdemkereszttel tüntette ki. 48 évig működött érdemben gazdagon e görögnyelvű pályán; holló-fekete haju ifju volt, midőn belépett a névtelen harezosok sorába s galamb-ész fejvel került ki a küzdelemből. — Az ünnepeltnek Liphthy Arnold putnoki esperes-plébá os adta át szép beszéd kíséretében a kitüntetést s igaz szívből jövő szavakban tolmácsolta leghőbb kívánatait. Meghatottan köszönte meg a kitüntetést Vidasits s ezzel az ünnepély, melyen nagyszámu barátain s tisztelőin kívül a falu lakóinak nagy része is jelen volt — véget ért.

Eljegyzés. Erdős (Eckstein Lajos helybeli származásu fiatal gyógyszerész jelölt f. hó 8-án eljegyezte Havas Margit kisasszonyt, Gömöri Ede helybeli vendéglős bájos és kedves unokáját.

Uj ügyéségi megbízott. A m. kir. igazságügyminiszter Dr. Mihalik Dezső ügyvédjelöltet a nagyrőzei kir. járásbíróság területére ügyéségi megbízottnak nevezte ki.

Körorvosi helyettesítés. A Dr. Bazilidesz Károly halálával megüresedett ratkői körorvosi állásra helyettesül dr. Heinecz Hugó volt kolozsvári egyetemi tanár-segéd lett kirendelve. A mint halljuk, a legközelebb megtartandó választáson a közbizalom szintén a képzett fiatal helyettes körorvos felé fog irányulni.

Halálozás. Pongrácz Imre nyug. honvéd-örnag, ki testvéri látogatás és üdülés czéljából minden évben néhány hetet töltött városunkban, s itt mindig otthonosan és igazán kellemesen érezte magát, folyó hó 5-én Orsován, 54 éves korában meghalt. A derék katonát s kedves, megnyerő módoru férfitú társas köreinkben igen szerettek s halála ismerősei körében őszinte részvétet kelt. — Az elhunytban Pongrácz Pal testvér-bátyját gyászolja.

Rákóczy-estély Tiszolozon. A tiszolczi diákság f. hó 8-án fényesen sikerült Rákóczy-estélyt rendezett. Az estély sikerét mutatja az, hogy a bevétel 190 korona volt, ebből 80 korona kiadást levonva, tiszta bevétel 110 korona maradt, ami Tiszolozon ritkaságzámba megy. A rendezőség mindent elkövetett a siker biztosítása érdekében. — Először Schvarecz J., Karsai I. Hanák J. és Gilovszky J. adták elő hegedűn Rákóczy késergőjét, mely nagy tetszést aratott. Ezután Cserny Dezső olvasott fel Rákóczy életéről. Következett egy szép melódra hegedűn, ezt játszotta Schvarecz J. és zongorán kísérté Schvarecz Jolán. Majd Karsay Jenő szavalta el érces hangon a „Rákóczy“ című költeményt s végül Hanák József adott elő egy szép költeményt nagy tetszés mellett. Még két szindarabot játsztak s az előadás után táncz volt, a melyen igazi jó magya-

dalban merész magasságban halad a vasut Hercegovina felé.

Erdekes továbbá Cannosa, illetőleg az itt levő két hatalmas platánfa. Valóban szinte elképzelhetetlen a növényvilág eme óriásainak nagysága. Vegyük csak kérem, hogy e két cannosai platán mindegyikének kerülete, ember magasságban körülbelül 12 méter s mindegyiknek lombkoronája egy-egy 60 méter átmérőjű kört árnyékol be. Ez így elmondva, leírva ugyebár kissé szinte hihetetlenül hangzik, pedig a görögországi vostizai vagy Stancho sziget (Kiszázia mellett) platánok között ezeknél még nagyobbak is akadnak. A Bosporus melletti Bajuk-Dere híres platánjai körülbelül hasonló nagyságúak.

Az ut Cannosa felé, Gravosán s az Orubla völgyén át a francia Marmont marschal, Raguzza hercege után elnevezett „Strada Marmont“-on vezet a tengerpart mellett. Kocsin mintegy 3 óra alatt érhető el. Csolnokon azonban csak 2 óra szükséges, mert ez egyenesen nekivághat, míg a kocsitú tömérdek kanyarog a szeszélyesen szagattott part hosszában.

Cannosában aztán ezenkívül nincs is egyéb látnivaló, legfeljebb még Gozze gróf, franczia stílusban rendezett s még 1525-ből származó parkja.

De ha már így egyenként felsorolom a vidék látnivalóit, megemlítem még a Monte Sergiót, mely 400 és néhány méter magasságban közvetlenül Raguzza mögött emelkedik, úgy hogy Raguzza egy része ennek oldalába is van építve. Tetején a francziák által épített Fort Impérial büszkén uralkodik a vidék felet. A hegyre való feljutás mintegy 2 órát vesz igénybe, s elég unalmas, sőt miután a hegyoldal majdnem teljesen kopasz, meglehetősen fárasztó is. A kilátás azonban fentről remek szép. Ellátni innen Curzola szigetét, mely ide nem kevesebb mint 80 kilométer távolságra van s másfelől a Pusztá D' Ostroig, a Bocche di Cattaro bejáratáig, mely utnak megtételére a gyorshajónak Gravosától 2 és fél óra szükséges. Itt közbevetve megjegyzem, hogy ez a Curzola

ros kedv uralkodott. A közönség csak a reggeli órákban oszlott szét.

Gimnáziumi hírek. A gimnáziumi ifjuság nagy pihenője, az „aratási vakáció“ ma-holnap elmulik. Ugy-szólván csak két hét van még hátra befőle. Aztán kezdődik újra a nemes versengés, a lelket-testet fejlesztő, a jövőt biztosító rendszeres tanulás. Azok, a kik egy-két tárgyból a mult évben elmaradtak, folyó hó 29 és 30-ik napján javíthatnak a helybeli egy. prot. főgimnáziumban. Ugyan e napokon lesznek a pótló és a felvételi vizsgálatok is. A beiratás szeptember 1-én kezdődik és tart 4-ig bezárólag. A beiratáskor az I. félévi tandíjjal (24 kor.) együtt összesen 39 korona fizetendő. A gimnáziumi alumneumba a tanulók valláskülönbőség nélkül beléphetnek. Az ebéd és a vacsora díja a jövő iskolai évtől kezdve 120 korona az egész iskolai évre, mely két részletben fizetendő. Azok, a kik tan- vagy tápintezeti díj el- vagy leengedésére szorgalmuk és anyagi helyzetüknél fogva számítanak, iskolai és szegénységi bizonyítvánnyal, esetleg adókönyvec-kével felszerelt kérvényüket legkésőbb augusztus 20-ig az igazgató választmányra czimezve a gimnázium igazgatójánál nyujtsák be. Az elkészett vagy kellően fel nem szerelt kérvények figyelembe sem vehetők! — Figyelmeztetjük a szülőket és tanulókat, hogy csakis az új tantervhez alkalmazott legujabb kiadású könyveket szerezzék meg. Ezek hiteles jegyzéke a helybeli könyvkereskedőknél kapható. Mindenről és egyebekről is részletes felvilágosítást nyujt a Loysch Ödön igazgató szerkesztette tartalmas „Ertesítő“, melynek gazdag és tanulságos tartalmáról legközelebb részletesebben szólnunk majd.

Az esküdtek kisorsolása. Az 1903-ik év második ülészakára szükséges esküdtek kisorsolása f. hó 10-én ment végbe. A kisorsoló bizottság tagjai voltak Kubinyi Aladár törvényszéki elnök elnöke alatt Vozáry György és Pongrácz Dezső törvényszéki bírák, dr. Mészáros István kir. ügyész, Molnár József ügyvédi kamarai kiküldött és Fodor Zoltán törvényszéki aljegyző. Kisorsoltattak rendszeres esküdteknek: Törköly János, Szomolnokyi Antal, Farkas Zoltán, Ferderber Jakab dr., Baksay József, Fáy Gyula, Nagy Zoltán, Matolay Bertalan, Kuchta András, Kocz Károly Nyáry Sándor báró, Stolcz Márton, Pongrácz László, Spéczián Gusztáv, Soós Gyula, Simon Mihály, Simko Nándor, Mariássy Andor, Diószeghy Dezső, Glóser László Önody Károly, László János ifju. Nagy József, Samarjay János, Králik Béla, Balog János idősb., Lengyel Pál időb., Kirinyi Béla, Kolbenhayer Gyula és Kohn József — Pótesküdtettek pedig: Lévai Izó, Gregoresz Mihály, Kishonthy József, Lévai András bíró, Lovas Aladár, Tomay Alajos, Simon Antal, Schweitzer Rudolf, Facsinay József és Turóczy Miklós.

Az új gimnáziumi épület már tető alá kerül. Derék polgártársaink — Kalla Géza és Varga Lajos — közmelegnyugvásra serényen igyekeznek megfelelni a szép és nagy feladatnak, melyre az igazgató választmány bizalmából vállalkoztak. Eddig elévített munkájukat mindnyájan teljes meglepedéssel szemléljük. A munka szép, tiszta és becsületes. Hatalmas méreteivel az utcasorból kiemelkedő teljesen felhuzott téglafalazat, a föléje emelt immár szintén kész tetőszerkezet magas középtornyával már messziről kimagaslak a város többi épületei közül. A három templom toronnyal, a soktornyu megyeházzal és gyári kéményeinkkel együtt az érkezőknek már messziről hirdeti kedves városkánk öröndetes fejlődését. Az új gimnázium épület mindjobban kidomborodó, harmonikus ornamentikájával, kellemes, impozáns méreteivel, levegőt és világosságot ontó nagy ablaknyílásaival a tervező és művezető építész Tóth Bélát dicséri. Adja Isten, hogy szerencsés legyen a teljes befejezés is! Hadd hirdesse majd az új épület is azt, amit mi oly régóta hirdettünk, hogy egymást megértve, megbecsülve és a munkában egyesülve sokra képes és szebb jövőre hivatott a mi munkás polgárságunk!

Bűnös anya. Mázik Zsuzsanna felfalusi eseléd még mult hó végén élő gyermeket szült, s hogy a szülésről ne tudjon senki, gyermeket elásta. Az eset azonban kitudódott, s a bíróság f. hó 5-én kiásta a gyermek hulláját, azt felbonczoltatta; az anyát pedig letartóztatták. A nehéz beteg nőt a helybeli fogházba s innen ápolás végett a közkórházba szállították. Felgyógyulása után a bíróság előtt fog tétéről beszámolni.

sziget az egyetlen hely Európában, a közvetlenül mellette levő Sabioncello félszigettel együtt, hol még ma is sakállok tanyáznak.

Erdekes kirándulás aztán, át Hercegovinába, Trebinjébe, mely vasuton 2 óra, s hol az ember, ki Boszniát és Hercegovinát még nem ismeri, legalább egy kevés betekintést nyer ebbe a különös, ezeregyéjszakaias, törökös tartományba s végül egy kocsiparthie a Val di Breno festői vidékére.

Es ezzel aztán a vidékkel nagyjából készen is volnánk, mert a cattarói utazásról később fogok részletesebben szólni.

Mindezen helyeken kívül azonban, hozzávéve még a mult alkalommal említett San Giacomói és lapadi sétákat, számos kínálkozik még az idegennek. Ugy, hogy állithatom, hogy azoknak, kik a természeti szépségekben gyönyörködni tudnak, Raguzza valóban rendkívül kellemes tartózkodási helyül kínálkozik, még több hétre is. Mert azzal előre számolni kell mindég, hogy az embernek nem lehet olyan bolond szerencséje, hogy ott tartózkodásának egész tartama alatt az idő mindég jó legyen. Vagy eső esik, vagy a tengert korbácsolta fel a scirocco vagy pedig más akadály jön közbe, jöllehet mindezek a kirándulások — hogy egy Baedecker-szerű kifejezést használjak — rendkívül jutalmazóak, már csak azért is, mert a vidéket s ennek természeti szépségeit valamennyi más és más alakban, más és más karakterrel mutatja be. Hol a szárazföldi effektusok hatnak, hol a tenger, hol pedig — mint magában a városban — a történelmi mult, mely másfélezer esztendő tával ködéből int felénk.

Es most térjünk vissza egy kissé még Raguzára. A számos érdekelttség s a régi időkől származó maradvány közül különösen egy ragadta meg figyelmemet.

Ezek a kopogtatók.

(Folyt. köv.)

Városi tisztújítás. Rimaszombat város képviselőtestülete f. hó 7-én Bornemisza László alispán elnöklése alatt részleges tisztújító közgyűlést tartott; melyen az adóellenőri és adóhivatali irnoki állást töltötték be. Az előbbi állásra egyhangulag Csapó Lajos eddigi irnokot, ennek helyére pedig szintén egyhangulag Török Pált választották. Az új tisztviselő Gálamb Kálmán megválasztott aljegyzővel együtt letették a hivatali esküt, s mindhárman szép szavakkal köszönték meg a képviselőtestületnek a beléjük helyezett bizalmat. A közgyűlés tapintatos és hőles vezetéséért az elnöklő alispánnak dr. Kovács László polgármester indítványára köszönetet szavaztak.

Halálozások. Bihary Géza klenőzi községi jegyző felesége Bihary Gézáné szül. Rác Klára folyó év augusztus hó 9-én reggel 6 órakor, életének 26 ik, holdog házasságának 3-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt. — Augustus hó 5-én hunyt el Gerliczén Fischer Géza, néhai Fischer Károly volt kir. főmérnök szép reményekre jogosító fia 24 éves korában. — Cseh István tiszolzei községi bíró a múlt heten rövid betegeskedés után elhunyt. Nagy részvét mellett temették el s a végtisztességtételre kivonult testületileg a tűzoltóság is. — Poprád Madarász Pál p. ü. titkár rokona Krompecher Imre a poprádi takarékpénztár és a sörgyár r. t. igazgatója, ág. ev. egyházi felügyelő f. hó 3-án 63 éves korában elhunyt. Kiterjedt rokonság gyászolja. Nagy részvét mellett temették el 5-én.

Katonai gyakorlatok. A Losonezon állomásozó 25 ik gyalogezred a Kassán tartandó nagy hadgyakorlatra menve, városunkban és környékén próba hadgyakorlatokat fog tartani. — A hivatalosan kiadott program szerint aug. 14-én indul Losonezról: 3 törzs, 23 főtiszt, 6 tiszthelyettes, 400 legény és 48 ló. Ezen csapat városunk megkerülésével tovább haladva. Felső- és Alsó-Bátkában fog pihenőt tartani; — aug. 15-én érkezik Rimaszombatba 4 törzs, 40 főtiszt, 11 tiszthelyettes, 710 legény 64 lóval, kik 15-én és 16-án városunk határában táborozva, 17-én reggel tovább indulnak; aug. 17-től 21-ig a hadtest Tornaallyán, Sajó-Gömörön, Sztárnyán át Aggtelekre érkezik, ahol bevárják az aug. 20-án városunkba érkező 32 ik vadászrezd 1. zászlóját, amely Rimaszombatban egy napra elszállásoltatik s másnap — augusztus 21-én folytatják az utat Kassa felé.

Jótekonyczélú műkedvelői előadás. A tamásfalvi „Petőfi egyesület” — mint már megirtuk — műkedvelőszíni előadást rendez f. hó 16-án. Felhívjuk olvasóink figyelmét az élvezetesnek ígérkező estélyre. Színe kerül a „Sárga csikó” eredeti népszínmű dalokkal és táncszel 3 felvonásban. Rendező: Paál Gyula. — Kezdetre pont 8 órakor. Felülfizetések a jótekonyczél iránti tekintettel köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. — Jegyek előre válthatók Rimaszombatban Lévai Izsó könyv- és papírkereskedésében és az előadás napján a helyszínen Tamásfalván egész nap. — Az előadást tánc követi. Kedvezőtlén idő esetén az előadás augusztus 20-án lesz megtartva.

A rimassombati katolikus olvasó-egylet minden évben megünnepli Szent-István király napját, más-más módon. Az idén, augusztus hó 20-án az egyesület tagjai zászlójuk alatt testületileg vonulnak a délelőtti nagymisére, este pedig az egyesület társasvárosával egybekötött táncmulatságot rendez az egyesület helyiségében.

Helyreigazítás. Lapunk múlt számában megirtuk, hogy özv. Reguly Pálné Rimabányán meghalt. Most Kropachról írja a veje: Rösch Frigyes kohógondnok ur, hogy nevezett urnó furdőzése után épen aug. 1-én érkezett hozzájuk jó egészségben. Mikor ezt örömmel tudomásul vesszük, szívesen hozzuk helyre a tévedést azért, hogy akinek halálhírét költik, bizonyosan még sokáig él!

Városi közgyűlés. Rimaszombat város képviselőtestülete f. hó 5-én gyéren látogatott közgyűlést tartott dr. Kovács László polgármester elnöklésével. — Az első tárgy volt az állami elemi iskola gondnokságának határozata a tamásfalvi tanköteles gyermekek iskolai ellátása tárgyában. A beküldött jegyzőkönyvi határozatot a közgyűlés tudomásul veszi és a szárnyiskola felállítását, illetve a tamásfalvi tanköteles gyermekek iskola ellátásának rendezésében a vármegye közigazgatási bizottságához felterjesztést intéznek. — Dr. Kovács László polgármester tartalékos honvéd hadnagy f. hó 11-től kezdődő 35 napi gyakorlatra való behívását tudomásul vették s az elnöki teendő ellátásával Kishonthy Gyula ügyész, az adminisztratív ügyek s a községi biráskodásnál felmerülő sürgős természetű ügyek intézésével dr. Glauz Pál főjegyzőt bízták meg. — A méntelepi építkezésre vonatkozólag dr. Kovács László polgármester jelentést tesz, hogy a m. kir. földmivelésügyi minisztériummal sikerült megállapodásra jutnia, miszerint az istállók rendkívül költséges és különben is célszerűtlen felemeléséről tekintsenek el s a laktanya az eddigi tervnél kissé többre vétessek. A közgyűlés ezt örömmel vette tudomásul s a városi mérnököt utasította, hogy az új tevet és költségvetést sürgősen terjessze be. — A katonai elszállásolási pótdadó könyvének 1899–1901-ik évig való lezárási munkálataiért Kohut Lajos számvevőnek 120 koronát szavazott meg a közgyűlés. — A pendelesi pusztán Tepper Lajos bérlőnek mezőgazdasági szesgyár létesítése iránt beadott kérelmére vonatkozólag azt határozták, hogy az ajánlatot a város elfogadja, s contingensben való részesítés érdekében a pénzügyigazgatósághoz szeptember 1-éig a kérvényt beadja és annak kedvező elintézését küldöttségileg is kéri fogja. Ez esetben a szerződést a bérlővel 20 évre meghosszabbítják s a bérlő évi 1000 koronával több bérösszeget fog ez idő alatt fizetni. A pusztán levő nagy eszűrt a szesgyár céljaira a bérlő költségén fogja a város átalakítani. Perecz Samu árvaszéki előadónak augusztus hó 17-től kezdődő hat heti szabadságot adott a közgyűlés. Helyettese Institórisz Endre árvaszéki ügyész lesz.

Pályázat. Szab. Rimaszombat r. t. város közönsége által — a helybeli m. kir. földmives iskolánál tett egyik 300 koronás alapítványi hely az 1903/4. tanévre megüresedett. Felhívtnak azért mindazok, kik ezen alapítványi helyet elnyerni óhajtnak, hogy ez iránti — betöltött 17 éves életkor, erős, egészséges testalkat, — illetőségi és erkölcsi, valamint annak igazolását tanúsító bizonyítvánnyal felszerelt kérvényeket, hogy pályázó jól ír, olvas és a négy alapművellettel számolni tud, a város tanácsához f. év szeptember 1-ig bezárólag adják be.

Táncmulatság. A rimaszombati díjnok-egylet az országos díjnok-kongresszus tiszteletére f. hó 15-én a „Széchenyi-kert” fedett tánchelyiségében táncmulatságot rendez. — Belépti-díj személyenként 1 korona. — Táncmulatság kezdete délután 4 órakor. — Kedvezőtlén idő esetén alkalmas tánchelyiségről gondoskodva van. — Felülfizetések köszönettel fogadtatnak s a helyi lapokban nyugtáztatni fognak. — A táncmulatságon katonai és cigányzenekar fog felváltva játszani. — A rendezőbizottság élén állnak: Komáromy István elnök; Batta György, dr. Biró Arnold, Elek Zoltán, Kerekes István, Kollányi László, Nyisztor Antal, Spádi Ferencz, dr. Terhes Samu, dr. Törköly József, Török Pál, Ujj Lajos, dr. Weinberger Rezső alelnökök; Bérey Kálmán Czagány János, Fráter Lajos, Kenyeres József, Kern Rezső, Kocsis Géza, Lehoczy Márton, Rábely Károly, Ternyey Miklós, Tóth András jegyzők. Pénztárnok: Komlóssy István. Ellenőrök: Kapor János, Simon János és egy száztágu rendező bizottság.

Táncmulatság Putnokon. A „Putnoki uri Casinó” f. hó 8-án tartotta közvácsorával egybekötött sikerült és fényes nyári táncmulatságát a putnoki kies fekvésű furdőben a vidék és város uri közönségének megjelenésével. Esti 7–8 óra között egymást érték a szebbnél-szebb uri fogatok, kik a vendégeket szállították a mulatságra s rövid idő alatt a legszebb társaság volt együtt. — A közvácsora a szokott kedélyességgel telt el, persze mondanunk sem kell, felköszöntőkben sem volt hiány, éltették a hölgyeket, az egybegyűlt társaságot, az örökké fiatal Sándor bácsit s a mulatság rendezőjét. A mulatságon megjelent hölgyek névsorát íme itt adjuk: Asszonyok: Anthoner Kálmáné, Csizsár Lászlóné, Fekete Nándorné, Fodor Gusztávné, Járdánházy Dénesné, Holeczmann Sándorné, Dr. Molnár Ferenczné, Pál Andrásné és két urinó vendége, Putnoky Mórné angol társalkodónőjével és Zsakovszky Ferenczné. Leányok: Járdánházy Jolánka, Járdánházy Gizike, Fodor Sárka, Fűchs Terike, Holeczmann Mariska, Kecskény Margóka, Pál Erzsike és Salamon Nellike. — Kellemes családias érte a derek putnokiakat; azt hitték, elmúlt a régi jóvilág, elmúltak a kedélyes közvácsorás estélyek is, s íme ez estély az ellenkezőt igazolta be. Mintha valami új erő volna a társadalomba, új életet ölt, az egészséges viszonyok fejlődnek s a putnokiak régi vágya „mindnyájan egymásért” teljesebbé megy. — Fesztelenség, családias együttérzés és határt nem ismerő jókedv uralkodott kezdettől fogva kivilágos kivirradtig. Hisz ez nem is esoda ott, hol a természet legszebb rózsabimbói virulnak, s hol a gondot nem ismerő fiatalság szövi édes álmaikat a reményteljes jövőről, enyélgyessel, vidámsággal gyönyörködteik a lelkeket. Lehet-e itt jól nem mulatni? Lehet-e a kedves társaságot nélkülözni? Nem, soha! Kiben csak egy kis érzék volt a szép, a kellemes iránt, ki csak egy pillanatra is szeret tehetett, eljött, hogy együtt érezzen a mulatókkal. Egy szív, egy lélek volt itt mindenki. Nincs bánat, nincs társadalmi válaszfal, csak jókedv, andalító illat s az a mámorító szerelem csapong, mely oly sokakat boldogít, de óh! mennyit csalódot, s mennyit nem boldogít, mert nem szerethet igazán, nem lehet boldog hibáján kívül! Itt azonban minden feledve, csak boldogság uralkodott. Reggel 5 óráig volt együtt lankadatlan hévvel s kedélylyel mulatva, a szép társaság s mindenki szép emléket vitt haza az estélyről, otthon pedig ki álomba, ki ébren szötte édes terveit, álmaik tovább... Csak egy a kár, hogy ez este is elmúlt, s nem tartott örökké... Vizontlátásra a jövő putnoki casinó estélyen.

Egy lengyel festő. Lovag Butkiewicz Todor világlátott, sokat tapasztalt ember, ki az 1863-iki lengyel forradalomban aktív részt vett, városunkban tartózkodik Kohary-utca 6-ik szám alatt, képei megtekinthetők Lévai Izsó könyvkereskedésében és özv. Miskolczy Istvánné czukrászdájában.

Léghajó városunk felett. F. hó 4-én d. e. 11 órakor egy nagy léghajó vonult el városunk felett. A léghajót, bár jó magasan repült, — mégis szabad szemmel is ki lehetett venni, sőt sokan voltak, kivált a képzelőd természetűek között, a kik a léghajóban egy katonatisztet véltek látni. Ha ezeknek a képzelőd, vagy túlságos élesszemű embereknek igaza van, akkor a léghajó valószínűleg a „Turul” volt és Kral főhadnagy ült benne. Különben, hogy ebben az időben vármegyénk területén léghajó szállott volna le, arról tudósításunk nem érkezett és így valószínű, hogy a léghajó, felhasználva a kedvező légáramlatot, tovább repült a Kárpátok bércei felé.

A pálinka. Gömörvármegye határán fekvő Vernár községben a lakosság rendkívül nagy mértékben fogyasztja a pálinkát, s bár a falu bírása és volt tanítója: a jó öreg Lázár Gábor a lelkészszel együtt igyekszik a népet a józan utra terelni — faradozásuk úgy látszik — sikertelen. Mult vasárnap, f. hó 2-án is egy tragikus eset történt a faluban, melyet erős pálinkázás előzött meg. Marinin János 52 éves vernári lakos ugyanis e napon pálinkás reggeli után nála két évvel idősebb feleségével összeveszett, mire az asszony fejcsét ragadott s úgy tarkón ütötte férjét, hogy az nyomban halva rogyott a földre: koponyája dirib darabra törött. Az asszony látva végzetes tettét, egy nagy konyhakést kapott fel s azzal hasba szúrta magát úgy, hogy ő is csakhamar kiszenevett. Az esetet feljelentették a bíróságnak, mely a vizsgálatot elrendelte s Prékopa Rezső nagyrőcei albíró Törköly László jegyzővel és dr. Kármán Aladár rimaszombati, dr. Horváth Ákos veresköi orvosokkal f. hó 5-én a helyszínen megjelent s utóbbiak a törvényszéki boncolást Marinin János hulláján megejtették.

Emberölés mulatozás közben. Hangony községben a múlt hóban, az Anna-napi bucsu ugyancsak szomorú eredménnyel végződött. Ugyanis az italozásban felhevült ifjúság a tánc közben verekedni kezdtek s majd egyikük biéskát ragadott s a fiatal Bartók Jánost két helyen megsebesítette. — A fiatal embert súlyos betegen vitték az ózdi kórházba s itt kiderült, hogy fején olyan surást szenvedett, hogy a koponya csont is áttörtet s az agyvelő is megsérült. — Daczára a szakszerű ápolásnak, az ifjú Bartók János 14 napi szenvedés után kimúlt. A rimaszécsi kir. járásbírósa a törvényszéki orvos és a rimaszécsi körorvos közbenjöttével megejtette f. hó 11-én a törvényszéki boncolást, mely kiderítette, hogy a kés a koponyán át a homloki agyvelőbe hatolt s ott gennyes agyvelő-gyulladás támasztott, mely

atán halálos kimenetelre vezetett. — A bűnös ifju az esküdtszék előtt fog lakolni tetteért.

Halálos szerencsétlenség. F. hó 10-én Nagy-Szuhán estefelől lencsét fuvarozott haza egy szekeren Ambrus F. s a szállítmányi tetejére felült a 62 éves Boltoné. Mikor a faluhoz érték, nagyot zakkant a kocsi, s az öreg asszony a földre zuhant, fejét egy nagy kőbe ütötte s a nyakcsigályát is eltörte, úgy hogy mindjárt szörnyet halt. Az esetet bejelentették a bíróságnak, mely elrendelte a hulla felboncolását. Cseh István vizsgálóbíró, dr. Löcherer és dr. Kármánorvosokkal a helyszínen f. hó 11-én megjelent s a vizsgálatot is megindította.

Vadász-azeton kezdete. F. hó elsejével felvirradt Nimródok napja. A fűrj és fogoly vadászatok megkezdődtek. Városunk határában ugyan még csak szeptember elsejétől szabad, a várossal kötött szerződés értelmében fűrjre és fogolyra vadászni, de a külterületeken annál jobban hangzik a puska ropogás és kerülnek a szegény fűrjcsékek és foglyocskák aggatékra.

Uj czukrázda. Kohn Adolf helybeli kereskedő és pékműhely tulajdonos üzletét kibővítette, s most — mint lapunk mai hirdetésében olvasható — kitűnő czukrász süteményekkel is szolgál a fogyasztó közönségnek.

Konviktus. A nagyrőcei ifjúsági segélyző-egyesület az állami polgári és felső-kereskedelmi iskola tanulói számára konviktust tart fenn. — E házilag vezetett konviktusban a tisztességes ebéd és vacsora havonként tizenhárom korona. — Kies fekvésű kis városkánkban az ellátás többi része 14–18 koronáért kapható. Szegény tanulók a konviktusi kedvezményért folyamodhatnak. — Megkeresések augusztus hó 20-áig az elnökséghez intézendők.

Pályázati hirdetés. A rimaszombati kir. törvényszék elnöke Kubinyi Aladár 1133.—903. szám alatt közhírré teszi, hogy a felügyelete alatt álló rozsnói kir. járásbírósnak folyamatba tett telekkönyvi átalakítási munkálatokra a m. kir. igazságügyminiszter ur f. évi július 28-án 24652. I. M. 1903 V. sz. alatti rendeletével, két korona, esetleg három korona napidíjjal javadalmazott telekkönyvi átalakító díjnoki állás engedélyeztetvén, ennek betöltése iránt pályázatot hirdet. Felhívja mindazokat, — kik ezen állást elnyerni óhajtnak, — hogy általános elméleti képzettségükről, — a telekkönyvi vizsga letételéről, — a helyszíni felvételekben, számvitelben és mértan elemeiben való jártasságukról, — továbbá a hivatalos magyar nyelven kívül a tót nyelven való jártasságukról szóló okmányaikal felszerelt, — saját kezűleg irt kérvényüket a hirdetésnek a „Budapesti Közlöny” hivatalos lapján való háromszori közzétételétől számtaladó két hét alatt hozzá annál bizonyosabban nyujtsak be, — mert a később érkezett kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Gondatlanság áldozata lett folyó évi aug. hó 9-én Dobóca községben Telgarecz Jánosnak 10 hónapos Mária nevű gyermeke. A gyermek ugyanis egy vigyázatlan pillanatban az udvaron álló dézsa vizben fejlel lefelé bukott be s midőn alig pár perc múlva a szülők keresni kezdték, a kis leány már megtulladt. A gyermek hulláján a rimaszécsi kir. járásbírósa a törvényszéki hullaboncolást f. hó 10-én megejtette s vizsgálatot indított, vajjon terhel-e valakit gondatlanság a gyermek halála miatt.

Tűz. F. hó 9-én, délelőtt 11 órakor kigyulladt Sütő István helybeli ügyvéd és földbirtokos pusztáján lévő eszű. A takarmánnyal tele lévő épület rövid idő alatt porig égett. A tűz oka ismeretlen. A kár megtérül, mert a mint halljuk, úgy az épület, mint a benne lévő takarmány biztosítva volt.

Nyugtázás. Tornallyán 1903. évi aug. hó 2-án tartott műestélyen összes bevétel volt 301 kor. 20 fillér; kiadás 216 kor.; marad tisztán 85 kor. 20 fillér. Ebből a megyei „Tanítók segély alapja”-ra küldtem 70 kor. az „Eötvös alap”-nak 15 kor. 20 fillért. Beküldöttek: Tornallyay Arpádné, Demeter Gusztáv, Schmedl Alajos, 2–2 koronát. Csizi Pál 1 kor. 60 fill. Csizi Béla 3 kor. 20 fill., Rakovszky József Gávról 2 kor. 60 fill., Dezső Lajos Sárospatakról 4 kor. Felülfizettek: Zaborszky Sándor, Simonyi Antal, Szexty Ödön, Borzy Árpád 1—1 koronát. Batta Sámuel, id. Borzi András 6—6 koronát. Szlivka Rudolf 2 kor., Lenkey Lajos 80 fill. Pósa Péter, Réthy József, Gööz Ferencz, Glücksthal József, Neumann Manó, Stück Adolf, Osváth Rafael, ifj. Hevessy László, Kengyel János, Varga Boldizsár, Remenyik B., Székely József, Szalatnay Pál, Toma N., Reimcz Mór, Kraxner György, Palcsó János 40–40 fillért. Kerekes Istváné 1 koronát Ezenfelül köszönettel kell adoznom Kerekes István urnak a terem díjtalan átengedéseért. — A közönségnek személyem, illetve családom iránt megnyilatkozott tömeges részvétele és pártfogásáért halásan mondok egyenként és összesen forró köszönetet. — Tornallya 1903. aug. hó 11. Litkey György, ev. ref. tanító.

Nyugtázás. A jolsvai iparos-ifjúság által — könyvtára és a jolsvai siket-néma intézet javára — 1903. évi június hó 27-én, a városi táncteremben megtartott színelőadás és táncmulatság bevétele volt 230 korona 6 fill., kiadása 200 korona 6 fillér, maradvány 30 korona. — Felülfizettek: Podhradszky Endre, Hoznek János, Pétermán János, Belics János 2—2 korona, Demeter Jakab, Büchler Béla 3—3 korona. Fogadják a nemesszivő adakozók hálás köszönetünket. A rendezőség.

Szerkesztői üzenet.

Zs. O. Tiszoloz. Munkatársaink sorában szívesen látjuk s kérjük tudósításait. Ugy ismerjük az ottani viszonyokat, hogy a mostani közleménnyel többet érthetünk, s így elnézését kérve — felreteszük.

Nyiltér*)

Nyilatkozat.

E lap augusztus hó 6-ikán megjelent számában Zoltán Zsigmond ur, az ügy megbírálása végett közölte azt a levelet, melyet megbízottai, a közte és Matavovszky Endre ur közt felmerült lovagias ügyre vonatkozólag hozzá intéztek.

Fel kell tételeznünk Zoltán Zsigmond urról, hogy mikor ez ügyben bírót választott, tudta, hogy annak ítélete csak úgy lehet helyes, ha az illető az ügyről,

*) E rovatban közlöttekért nem felelős a Szerk.

melyre bírálatot kell mondania, teljesen tájékozva van s hogy mi reánk hárítja a tájékoztatás kötelességét. Jól-lehet, nem szívesen hurezolunk ily dolgokat a nyilvánosság elé, mégis fentiek alapján kénytelenek vagyunk az ügy állását a következőkben ismertetni:

Zoltán Zsigmond ur megbízottjai július hó 22-én megjelentek nálunk és elégtételt kértek felük nevében, a rajta — Matavovszky Endre ur által elkövetett szóbeli és tettleges sértésért, mit mi a nálunk levő jegyzőkönyv tanúsága szerint, feltétlenül megajánlottunk. Nem állván azonban az elégtételadáshoz szükséges, a megbízottak által egyhangulag megállapított tegyverek a felek rendelkezésére, az elintézés időpontját megállapítanunk nem lehetett s kénytelenek voltunk ezt akkorra halasztani, mikor a szükségesek kellek a felek rendelkezésére állanak. Időközben Zoltán Zsigmond urra vonatkozólag oly hírek jutottak el hozzánk, melyek valódisága esetén ki-zárták volna azt, hogy felünk nevében Zoltán Zsigmond urnak, a lovagias elégtételt felajánljuk. Ezt Zoltán Zsigmond ur megbízottaival közöltük, kiknek azon kijelentésére, hogy e hírek valótlanok, annak fentartásával bocsátkoztunk a további tárgyalásokba, hogy ha a szóbanforgó hírek valódiságáról meggyőződünk, az elintézését annak bármely állapotban megakaszthassuk. Ezt követő napon Zoltán Zsigmond ur egyik megbízottja közölte velünk, hogy mivel Zoltán Zsigmond urra vonatkozó hátrányos hírek valódiságáról Győr Sándor meggyőződött, Zoltán Zsigmond urnak a megbízást visszaadta. Magunkhoz kértve Győr Sándor helybeli kerékgyártó mestert, a tör-ténteket bemondása alapján jegyzőkönyvbe foglaltuk. Ezen jegyzőkönyvből a következő részeket tartjuk szüksé-gesnek idézni: „Zoltán Zsigmond ezalatt az utczára futott és ott a kapu mellett megbuzódva megvárta míg kijövünk, mikor kezében forgó-pisztolylyal utunkat állotta, mire Balogh Gyula Zoltán Zsigmondot pofon ütötte. Erre Zoltán Zsigmond megfutott.”

„Zoltán Zsigmond e hó 24-én műhelyem-ben megjelent segédei (dr. Gergely Ödön és dr. Sacher Aladár) kíséretében s velem fentiekéről tárgyalt, mire én megnevezetteknek a fenti dolgokat elmondtam. K. m. f. Győr Sándor s. k. stb.”

Ezek voltak tehát t. Bíráló Közönség! azon okok, melyek alapján mi a lovagias elégtétel megadását a becsületbírószág döntésétől tettük függővé. Hogy a becsület-bírószág huszonhatórai egyfittelt alatt nem juthatott odáig, hogy érdemleges tárgyalásba bocsátkozzék, annak oka abban keresendő, hogy a Zoltán Zsigmond ur által fel-kért becsületbírák az általunk megjelölt és már Putnokon jelen volt elnök megválasztását egy másik személyiség jelölése által, ki az általunk megjelölt időre Putnokon meg nem jelent, meghíúsítottak. Ezek után Zoltán Zsigmond ur által felkért becsületbírák ajánlatára több putnoki lakos kértetett fel a becsületbírószág elnökségére, kik azonban különféle ürügyek alatt e tisztséget el nem fogadták.

A tény az, hogy e hosszadalmasságot úgy az álta-lunk felkért becsületbírák, valamint mi is megunva, azok tisztjükről lemondtak, mi pedig értesítettük Zoltán Zsigmond ur megbízottjait, hogy ezek után csupán a katonai bíróság eljárása alapján vagyunk hajlandók ez ügyben további tárgyalásokba bocsátkozni. De ez alatt nem azt az eljárást értettük, melyet állítólag Zoltán Zsigmond ur kért maga ellen, mert hisz ilyenről tudomásunk sem volt, hanem azt, melyet megindítani mi, az általunk beküldött adatok alapján kértünk.

A mennyiben pedig Matavovszky Endre ur dr. Gergely Ödön és dr. Sacher Aladár urakat nem tartja illetékeseknek arra, hogy rávonatközölgöz bármit is meg-állapítsanak, sértő kijelentéseikért tőlük Kubányi Istvan es. és kir. százados és Szigethy Kálmán es. és kir. főhadnagy urak losonczai lakosok által elégtételt kért, mely úgy a nevezettek értesítése szerint azzal intéződik el, hogy a fentebb nevezett urak addig, míg Matavovszky Endre urnak Zoltán Zsigmond urral szemben elintézetlen ügye rendezve nincsen, az elégtételt megtagadják.

Ezek közrebecsajtása után ez ügyben, a nyilvános-ság előtti tárgyalást egyszer s mindenkorra befejeztük. Putnok, 1903. augusztus hó 3-én.

Lakner László s. k., Eölveldy József s. k., mint Matavovszky Endre ur megbízottjai.

Kereskedő segéd.

Rőfős üzletbe keresztény segéd kerestetik. A tót nyelv bírása okvetlen szükséges. Leveleket „Keresztény segéd“ jelige alatt továbbít e lap kiad. hivatala. 1-2

Egy tisztességes polgár-házhoz két, esetleg három **gimnáziumi tanuló** teljes ellátásra vagy csak lakásra elfogadtatik. — Czim megtudható a kiadóhivatalban.

Tanuló.

3-3

Jó házból való 13-14 éves fiu — aki ma-gyarul és tótul beszélni tud — egy nagyobb gyár-telep **fűszer-, rőfős- és ruhakereskedésében** mint gyakornok azonnali belépésre kerestetik **Hol?** Megtudható e lap kiadóhivatalában.

Földhaszonbérlet.

A rimaszombati ev. ref. egyháznak a tornallyai országot mellett fekvő 20225 négyszögöl területű **szántóföldje**, folyó év **október 1-étől** részletekben vagy együttesen haszonbérbe adandó; a bérteni kívánók **László János** egyházi algon-dnok urnál jelentkezzenek. 4-6

Eladó

a jolsvai takarékpénztárnál:
1 Kühne-féle sorvető-gép 19 soros,
teljesen hiba nélküli állapotban. 3-3
1 Schuttlewort-féle sorvető-gép 13
soros használt, jutányos áron eladók.

Pályázati hirdetmény.

3944—1903 szám. — A lemondás folytán ürese-désbe jött nyustyai **segédjegyzői** állásra, mely állás javadalmazása 800 korona, ezennel pályázatot hirdetek, miért is felhívom a pályázni kívánókat, hogy szabálysze-rűen felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám folyó évi **szeptember hó 10-éig** annyival is inkább adják be, mert a későbbben érkező kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

A választást a nyustyai körjegyzőség kivatalos he-lyiségében Nyustyan 1903. évi szeptember hó 15-én dél-előtt 10 órakor fogom megejteni.

Nyustya, 1903. évi augusztus 5-én.

Főszolgabíró helyett:

Molitorisz, tb. főszolgabíró.

KOHN ADOLF

fűszer-, liszt- és csemege-kereskedő, sütőde és czukrászda tulajdonos

Rimaszombatban, Erzsébet-tér 17. szám.

Van szerencsém Rimaszombat város és vidéke n. é. közönségének becses tudomására hozni, hogy — **fűszer és csemege üzletem mellett** — 12 év óta fennálló s jó hírnevnek örvendő pék-ségemet egy, a mai kor igényeinek megfelelő

czukrászdával

bővíttem ki.

Főczéloom, mint eddig, továbbra is az lesz, hogy e szakmában is olyat állíttassak elő, mely a legmagasabb igényeket kielégíti. Ennek megfelelőleg olyan személyzetet alkalmaztam, kik e szakban a legjobbak s eddig a főváros leghíresebb czukrász-dáiban működtek és így képes leszek arra, hogy a n. é. közönségnek mindenkor a legelsőrendű, triss készítményekkel szolgáljak. Elő fogok állíttatni: **kü-lönféle finom tortákat; dobos, mocca-, indianer szeleteket; különböző vajas- s linczer süteményeket; dió-, kávé-fánkot; pozsonyi diós- s mákos patkót; Kugler-süteményeket** stb. stb, mint ujdonságokat: **Trilby-, Bob-, szecesszió- s párisi szele-teket** stb.

Helybeli és vidéki megrendeléseket készséggel elvállalok s azokat a legpontosabban, a legolcsóbb áron s a legkitünőbb kivitelben készítetem el.

Fűszer és csemege üzletem továbbra is fennmarad.

A n. é. közönség üzletágaim iránti szives párt-fogását kérve maradtam

kiváló tisztelettel

KOHN ADOLF.

2-4

Uri lakás kerttel.

Jánosiban, a Varga Endre ur háza (ezelőtt Pongracz-féle ház) eladó, esetleg bére ki-adó. — A lakóházban van **öt tágas szoba** cze-lszerű elrendezéssel, tágas és szép **folyosó**; az épület alatt nagy, egészséges **picnye**; hozzá tar-tozik **két melléképület**, ezek egyikében szintén lakásra is használató helyiségek, továbbá két **is-tálló** stb. A telek a község déli részén fekszik, négy hold területű, talaja kiválóan termékeny; egy része gyümölcsfákkal van beültetve, udvara szépen parkirozva, jó vízü kuttal ellátva. 1-2

Az érdeklődők **Becske Bálint** ottani lakos megbízottjánál bővebb felvilágosítást nyerhetnek.

Hirdetmény.

3091. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint bányabírószág közhírré teszi, hogy a **szepea-iglói m. kir. bányakapitányságnak** 1902. évi április hó 21 én kelt 1124. számú megkeresése alapján a vashgyi (Szirk, Turcsok, Rákos-Nandrás) bányatelkek bányaköny-vileg rendeztetvén, az ujonnan nyitott bányakönyvi lapok, valamint az elkészített és bányahatóságilag hitelesített térkép meghitelesítésére batárnapul az ezen kir. törvény-szék 10. számú helyiségébe **1903. évi augusztus hó 31-ik** napjának délelőtti 10 órája tüzetett ki.

Erről az összes érdekelt felek azzal értesítettnek, hogy jogukban áll a meghitelesítendő bányakönyveket az ezen kir. törvényszék bányakönyvvezetőjénél a kitűzött batárnapig a hivatalos órák alatt megtekinteni; észrevé-teleiket, panaszaitak vagy felszólalásaikat a hitelesítési eljárásnál a kiküldött bizottságnál előterjeszteni, megje-gyeztetvén, hogy az érdekelt felek elmaradása a hitele-sítési eljárást akadályozni nem fogja.

Rimaszombati kir. törvényszék, mint bányabírószág 1903 évi július hó 11-én.

Kolbay Sándor, kir. törvszéki bíró helyett:

Kálniczky, kir. törvszéki bíró. 2-3

Tanulóul

2 jó házból való 13-14 éves fiu **Kis Bálint Rákos bányatelepi** (Gömörmege) elemzési-, fűszer-, rőfős-, és vegyeskereskedésében felvétetik. 3-3

Hirdetmény.

1903 -V 560/2 szám. — Alulírott bírósági kiküldött az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. járásbírószág 1897. évi 3717. számú végzése következtében **Institú-risz Endre** ügyvéd által képviselt **ifj Osztricza Márton és társai** javára **Szuja János és társai** ellen 913 korona s járulékaik erejéig fogantatott kiel-gítési végrehajtás utján lefoglalt 980 koronára becsült lovak, ökrök és szekerekből álló ingóságok nyilvános ár-verésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszombati kir. járásbírószág-nak V 193/2. 1899. számú végzése folytán 913 korona tőkekövetelés, ennek 1896 évi szeptember hónap 29-től járó 5% kamatai és eddig összesen 148 kor. 68 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Kokován a nagyközség házában leendő eszközlésére 1903 évi **au-gusztus hó 24-ik napján** délelőtt 10 órájára határ-íróül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly meg-jegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107 és 108. § a értelmében kész-pénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt Rimaszombatban, 1903. évi augusztus 10.

Sánta Antal, bir. kiküldött.

A közeledő iskolaidény alkalmából

ajánlja

ISKOLAKÖNYVEIT

ódon és új állapotban,

továbbá **iskolaszereit**, u. m. tollak, tolltartók, ténták, téntatartók, tollkészek, kiváló jó minőségű körzők, iskolatáskák, jegyzetkönyvek, irkák, füzetek, vázlatkönyvek, aquarell- és olajfestékeit

RÁBÉLY MIKLÓS

könyv- és papirkereskedő

RIMASZOMBAT, Deák Ferencz-utca 8-ik szám.

Iskolakönyvek saját könyvkötészetünk-ben olcsón bekötetnek.

Ingyen! Legújabb diák-naptár, ifjusági iratok.